

نام و نام خانوادگی: .....
 مقطع و رشته: دوازدهم انسانی
 نام پدر: .....
 شماره داوطلب: .....
 تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۸-۱۳۹۷

نام درس: فلسفه-دوازدهم
 نام دبیر: خانم خدابخش
 تاریخ امتحان: ۱۵ / ۱۰ / ۱۳۹۷
 ساعت امتحان: ۰۰ : ۰۸ : صبح / عصر
 مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

نمره به عدد:		نمره به حروف:	
نمره به عدد:		نمره به حروف:	
نام دبیر:		نام دبیر:	
تاریخ و امضاء:		تاریخ و امضاء:	
محل مهر و امضاء مدیر:		محل مهر و امضاء مدیر:	
نام:	سؤالات	نمره به عدد:	نمره به حروف:
۲	<p>۱ - پاسخ هریک از سوالات ذیل را از بین صحیح ترین گزینه انتخاب کنید و در پاسخنامه بنویسید.</p> <p>الف - بیت الحکمه به دستور چه کسی و با توصیه ی چه کسی در بغداد تأسیس شد؟ (۱) مأمون، حنین ابن اسحاق (۲) هارون الرشید، یحیی برمکی (۳) مأمون، اسحاق ابن حنین (۴) معتضد عباسی، یحیی برمکی</p> <p>ب - ..... مفسر فلسفه ی ابن سینا به روش اشراقی، ..... در قرن ..... بود و اولین کاربرد «حکمت متعالیه» در کتاب ..... معمول گشت. (۱) میرداماد، یازدهم، اسفار (۲) میرداماد، یازدهم، اشارات (۳) قطب الدین رازی، هشتم، محاکمات (۴) علامه طباطبایی، چهاردهم، اشارات</p> <p>پ - سر چشمه ی سیاست فاضله چیست و مفهوم سیاست مورد نظر فارابی چه تفاوتی با معنای امروزی آن دارد؟ (۱) فعل و تدبیر زعیم مدینه ی فاضله - سعادت، رکن جدایی ناپذیر آن است. (۲) وحی و الهام - سعادت رکن جدایی ناپذیر آن است. (۳) وحی و الهام - رفاه و رفع نیازمندی های متقابل. (۴) تدبیر زعیم مدینه ی فاضله - سعادت، در آن جنبه ی تکوینی دارد.</p> <p>ت - با توجه به آرای سیاسی و اجتماعی فارابی، کدام مورد درست نیست؟ (۱) انسان به حسب فطرت خود، موجودی اجتماعی است. (۲) نیاز متقابل انسان ها به یکدیگر، عامل برپایی جوامع بوده است. (۳) نه تنها نیازهای مادی، بلکه برترین نیازهای انسانی نیز در اجتماع برآورده می شوند. (۴) آدمیان بر حسب ضرورت و برای رفع نیازهای اولیه، اجتماع بشری را تشکیل داده اند.</p> <p>ث - بیت ((هر سو که دویدیم همه روی تو دیدیم هر جا که رسیدیم سرکوی تو دیدیم)) بیان کننده ی کدام یک از ابعاد فلسفی ابن سیناست؟ (۱) عشق به هستی (۲) انسان شناسی (۳) برهان صدیقین (۴) طبیعت شناسی</p> <p>ج - چرا ابن سینا در کتب طبی و علمی خود می کوشد تا معلومات جزئی کسب شده از راه تجربه را در یک بینش کلی نسبت به جهان به هم پیوند دهد؟ (۱) زیرا علوم تجربی، یک جنبه ی درونی نیز دارند که آن ها را به هویت یگانه ی جهان مرتبط می کند. (۲) زیرا به اعتقاد وی، مطالعه و تحقیق در مرتبه ای از هستی، نباید مانع توجه به مراتب دیگر آن باشد. (۳) زیرا به نظر وی، تحقیق علمی هرگز پرده از رازهایی که در کنه طبیعت هست بر نمی دارد. (۴) همه ی گزینه ها صحیح است.</p>	۱	
صفحه ۱ از ۴			

چ - پاسخ دهندگان به تشکیکات امام فخر زاری و امام محمد غزالی در خصوص حکمت.....به ترتیب.....و.....بودند.

- (۱) اشراق - خواجه نصیر و ابن رشد
 (۲) اشراق - ابن رشد و خواجه نصیر
 (۳) مشاء - خواجه نصیر و ابن رشد
 (۴) مشاء - ابن رشد و خواجه نصیر
- ح - جنبه‌ی افراطی دو طریقه‌ی کلامی معتزله و اشعری به ترتیب چه بود و اصالت بخشیدن به جنبه‌ی تبعیدی دین، روش کلامی چه افرادی بود؟
- (۱) ضدیت با عقل، اصالت عقل، اشاعره
 (۲) اصالت عقل، ضدیت با عقل، معتزله
 (۳) اصالت عقل، ضدیت با عقل، اشاعره
 (۴) ضدیت با عقل، اصالت عقل، معتزله

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است؟

- الف - فلسفه‌ی ابن سینا به ((حکمت متعالیه)) مشهور شده است. ( )
 ب - شاگرد قطب الدین شیرازی؛ خواجه نصیرالدین طوسی، بزرگترین دایره المعارف فارسی را تألیف کرد.
 پ - آشنایی غربیان با فلسفه‌ی اسلامی تا ابن رشد محدود شد. ( )
 ت - تأثیر عقلانیت فارابی در فرهنگ غرب به حدی است که مورخان، اصالت عقل اروپاییان را ناشی از آن می دانند. ( )
 ث - دو واقعه‌ی نفوذ ایرانیان به دستگاه خلافت بنی عباس و پایتختی بغداد، در نهضت ترجمه‌ی کتب فلسفی موثر است. ( )
 ج - حنین ابن اسحاق، به ترجمه‌ی کتب فلسفی و به ویژه آثار ارسطو و شروح آن‌ها می پرداخت. ( )

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- الف - ابن سینا مبدأ درونی همه‌ی اشیا را ..... آن اشیا تعبیر می کند و علت پیدایش جهان را ..... می داند.
 ب - مقام فلسفی فارابی را هم‌پایه‌ی ..... و شخصیت اخلاقی و معنوی او را همانند ..... دانسته اند.
 پ - بنیانگذار مکتب اشاعره، ..... بود که در مقابل مکتب کلامی ..... پدید آمده بودند.
 ت - ..... ، کتاب مقاصد الفلاسفه را در تلخیص آرای فیلسوفان ..... نگاشت و در کتاب تهافت الفلاسفه به آرای ..... و ..... حمله کرد .
 ث - راجر بیکن از نظر فلسفی از ..... و از نظر علمی از ..... تأثیر می پذیرفت.

- تعیین کنید هریک از آثار ذیل مربوط به کدام فیلسوف است و موضوع آن‌ها چیست؟

نام اثر	نویسنده	موضوع	نام اثر	نویسنده	موضوع
قانون			اشارات و تنبیهاات		
تحصیل السعاده			فصوص الحکم		
منطق المشرقیین			نجات		

۲	<p>به سوالات ذیل به طور کامل و مشروح پاسخ دهید: منظور فلاسفه از فطرت اول و ثانی چیست؟ نظر ارسطو در این باره را نیز بیان کنید.</p>	۶
۱	<p>با استفاده از اصل مغایرت وجود و ماهیت، توضیح دهید چرا قضیه‌ی ((ماه هست)) عین قضیه‌ی ((الف الف است)) محسوب نمی شود؟</p>	۷
۱	<p>تفاوت بین مواد قضا یا و مواد ثلاث را بیان کنید.</p>	۸
۱	<p>توضیح دهید چرا اصل واقعیت مستقل از ذهن، بدیهی است؟</p>	۹
۱,۲۵	<p>ضمن توضیح نظریه‌ی حدوث، دلیل فلاسفه برای رد نظر متکلمین در مورد ((ملاک نیازمندی معلول به علت)) را بنویسید.</p>	۱۰
۱	<p>برهان وجوب و امکان را شرح دهید و بیان کنید چرا ابن سینا این برهان را، بهترین برهان در اثبات خدا می داند؟</p>	۱۱
صفحه ۳ از ۴		

۰,۷۵	نتایج حاصل از سه اصل ((علیّت، ضرورت علیّ و معلولی و سنخیت)) را به ترتیب بنویسید.	۱۲
۱,۵	طبیعت شناسی ابن سینا را در ضمن بررسی رابطه انسان با جهان شرح دهید	۱۳
۱	رابطه بعد از وجود و رابطه در خود وجود را با ذکر مثال توضیح دهید .	۱۳
صفحه ۴ از ۴		

جمع بارم : ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۷-۹۸

نام درس: فلسفه-دوازدهم انسانی
نام دبیر: فانم فدافش
تاریخ امتحان: ۱۵/۱۰/۱۳۹۷
ساعت امتحان: ۸ صبح/عصر
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضا، مدیر																								
۱	۱-سوالات چهارگزینه ای: الف- ۲ ب- ۲ ج- ۴ ث- ۴	ت- ۴ چ- ۳ ح- ۳																								
۲	۲-سوالات صحیح و غلط: الف- غلط ب- غلط ث- صحیح ت- غلط	پ- صحیح ج- غلط																								
۳	۳-سوالات جاخالی: الف- طبیعت شی - عشق ب- ارسطو- افلاطون ت- غزالی - مشائی- فارابی - ابن سینا	پ- ابوالحسن اشعری - معتزله ث- ابن سینا - ابن هیثم																								
۴	۴- جدول:																									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>نام اثر</th> <th>نویسند</th> <th>موضوع</th> <th>نام اثر</th> <th>نویسند</th> <th>موضوع</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>قانون</td> <td>ابن سینا</td> <td>پزشکی</td> <td>اشارات و تنبیهات</td> <td>ابن سینا</td> <td>حکمت و فلسفه</td> </tr> <tr> <td>تحصیل السعاده</td> <td>فارابی</td> <td>سیاست، اجتماعیات، اخلاق</td> <td>فصوص الحکم</td> <td>فارابی</td> <td>مابعدالطبیعه و علم توحید</td> </tr> <tr> <td>منطق المشرقیین</td> <td>ابن سینا</td> <td>حکمت خواص(مشرقی)</td> <td>نجات</td> <td>ابن سینا</td> <td>مختصر کتاب شفا</td> </tr> </tbody> </table>	نام اثر	نویسند	موضوع	نام اثر	نویسند	موضوع	قانون	ابن سینا	پزشکی	اشارات و تنبیهات	ابن سینا	حکمت و فلسفه	تحصیل السعاده	فارابی	سیاست، اجتماعیات، اخلاق	فصوص الحکم	فارابی	مابعدالطبیعه و علم توحید	منطق المشرقیین	ابن سینا	حکمت خواص(مشرقی)	نجات	ابن سینا	مختصر کتاب شفا	
نام اثر	نویسند	موضوع	نام اثر	نویسند	موضوع																					
قانون	ابن سینا	پزشکی	اشارات و تنبیهات	ابن سینا	حکمت و فلسفه																					
تحصیل السعاده	فارابی	سیاست، اجتماعیات، اخلاق	فصوص الحکم	فارابی	مابعدالطبیعه و علم توحید																					
منطق المشرقیین	ابن سینا	حکمت خواص(مشرقی)	نجات	ابن سینا	مختصر کتاب شفا																					
۵	۵- فطرت اول همان حالت عادی و روزمره زندگی ماست.(تشکیل خانواده، تحصیلات دانشگاهی،...) فطرت ثانی: هنگامی که انسان درباره ی مسائل کلی جهان هستی هدف زندگی و جایگاه انسان در جهان هستی به تفکر فرو می رود و برای پاسخ گویی به سوالات خود به فکر فرو می رود در فطرت ثانی قرار دارد.بشر ذاتاً "متفکر است و تفکر همان فطرت ثانی اوست. سخن ارسطو: طلب فلسفه در گرو عبور از فطرت اول به فطرت ثانی است.																									

<p>۶</p>	<p>۶- انسان هر واقعیتی را تصور کند متوجه می شود که برای آن واقعیت دو مفهوم قابل بررسی است که مفهوم «وجود» و مفهوم «ماهیت»</p> <p>مثلاً: «مفهوم ستاره که وجود بر آن حمل می شود.</p> <p>ستاره وجود دارد .ستاره:موضوع وجود:محمول دارد:نسبت حکمی</p> <p>اگر تمام واقعیت های جهان موضوع چنین قضیه ای قرار گیرند می توان وجود را به عنوان محمول به آنها حمل کنیم ولی حقیقت آن است که به کلیه مفاهیم جهان ، وجود و ماهیت اطلاق می شوداما مفهوم وجود در عالم غیر از مفهوم ماهیت است ولی در عالم خارج در اشیاء مختلف با هم یکی می شوند.</p>
<p>۷</p>	<p>۷- در هر قضیه که محمولی به موضوع نسبت داده می شود بین موضوع و محمول سه گونه رابطه برقرار است:</p> <p>۱- وجوبی ۲- امکانی ۳- امتناعی</p> <p>اگر محمول قضیه ای وجود قرار گیرد برای نوشتن قضیه آن سه حالت قابل تصور است:</p> <p>۱- واجب الوجود مانند ذات خدا۲- ممکن الوجود مانند همه موجودات غیر از ذات خدا۳-ممتنع الوجود مانند شریک خدا</p>
<p>۸</p>	<p>۸- این اصل از بدیهیات اولیه است که نه اثبات شدنی است و نه انکار شدنی؛ زیرا هرگونه تلاشی در جهت اثبات عقلی یا تجربی آن مستلزم استفاده و قبول آن است.</p>
<p>۹</p>	<p>۹- حادث:به موجودی می گویند که در سابقه او عدم و نیستی پیدا شود.</p> <p>قدیم:موجودی که همیشه بوده باشد و هیچ گاه مسبوق عدم نباشد.(یعنی در سابقه او نیستی نباشد)</p> <p>از نظر متکلمین جهان حادث است و همین حادث بودن ملاک نیازمندی آن است (نظریه ی حدوث)</p> <p>فلاسفه در باب ملاک نیاز مندی جهان به علت هم معتقدند برای اثبات معلولیت عالم لازم نیست به گذشته جهان رجوع کنیم ببینیم زمانی بوده که نبوده است.جهان هستی صرف نظر از گذشته و حال و آینده اش ذاتا ممکن الوجود است و شیء ممکن الوجود ذاتا به علت نیازمند است(چه حادث باشد چه قدیم)این نظریه به امکان ذاتی معروف است.</p>
<p>۱۰</p>	<p>۱۰- به هر موجودی در جهان هستی که اشاره کنیم یا ممکن الوجود است یا واجب الوجود اگر واجب الوجود باشد مدعای ما برای داشتن یک واجب الوجود در جهان ثابت است و اگر ممکن الوجود باشد نیازمند یک علت است و اگر به سراغ علت آن برویم آن علت هم واجب الوجود یا ممکن الوجود ، در این صورت این سلسله ممکن الوجود ها لا محاله به یک واجب الوجود ختم شود و گرنه هرگز تحقق پیدا نخواهد کرد.</p> <p>ابن سینا برهان خود را بهترین برهان در اثبات وجود خدا می داند زیرا در این برهان تنها یک محاسبه ی عقلی ما را به نتیجه می رساند.</p>
<p>۱۱</p>	<p>۱۱-۱-ارتباط و پیوستگی موجودات جهان←اصل علیت.</p> <p>۲-تخلف نا پذیری نظام هستی←ضرورت علی و معلول.</p> <p>۳-نظام معین هستی←اصل سنخیت.</p>

<p>۱۲- جهان شناسی از دیدگاه ابن سینا یعنی شناخت قوانین طبیعت به کمک اصول اثبات شده مابعدالطبیعه. طبیعت مرتبه ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص در حرکت است.عالم حقیقی کسی است که در برابر هویت اسرار آمیز جهان در حیرت و شگفتی است.</p> <p>از نظر ابن سینا انس جهان با انسان ناشی از تشابه عالم صغیر و عالم کبیر است و همین سبب عشق و محبت بین آنهاست.</p>	<p>۱۲</p>
<p>۱۳- رابطه بعد از وجود: این رابطه بعد از وجود اجزا یا طرفین رابطه فرع بر وجوب رابطه ایجاد می شود و همیشه رابطه فرع بر وجود رابطه و قائم به دو طرف رابطه است.مانند:قانون نظم ، که تا اجزاء مجموعه نباشد رابطه نظم ایجاد نمی شود.هم چنین رابطه متعادل ، اتکاء ، جاذبه و...</p> <p>رابطه در خود وجود: این رابطه درست در حین بوجود آمدن دو طرف رابطه بین آنها برقرار می شود مانند:قانون علیت که درست در همان لحظه که علت به معلول وجود می بخشد این قانون بین آنها حاکم است.</p>	<p>۱۳</p>
<p>نام و نام خانوادگی مصحح :</p>	<p>جمع بارم : ۲۰ شماره</p>

امضاء: